

Zadanie 1. (4 pkt)

Mieszaninę dwóch związków: chlorku metalu jednowartościowego oraz chlorku metalu dwuwartościowego, zmieszano w proporcji molowej 1:4. W kolbie stożkowej rozpuszczono 0,25 g tej mieszaniny, a następnie miareczkowano ją roztworem AgNO_3 o stężeniu $0,2 \text{ mol/dm}^3$, którego zużyto $22,4 \text{ cm}^3$.

a) Oblicz zawartość chloru w tej mieszaninie w % masowych. Wynik podaj z dokładnością do 0,1%.

b) Wiedząc, że metal o stopniu utleniania +I stanowi 4,58% masy mieszaniny, ustal wzory chlorków wchodzących w jej skład.

Zadanie 2. (2 pkt)

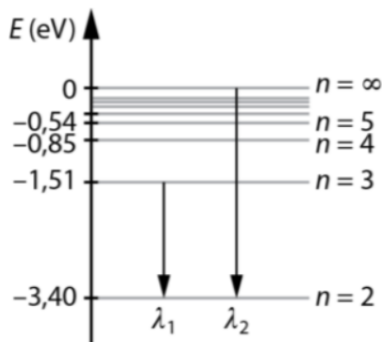
W roztworze CuSO_4 o stężeniu $0,2 \text{ mol/dm}^3$ i objętości 3 dm^3 zanurzano blaszkę aluminiową o masie 5g. O ile % zmieniła się masa tej blaszki, jeżeli w wyniku reakcji stężenie roztworu CuSO_4 zmalało do wartości $0,19 \text{ mol/dm}^3$.

Zadanie 3. (2 pkt)

Prowadzono elektrolizę wodnego roztworu Na_2SO_4 w taki sposób, że przestrzeń katodowa była oddzielona od przestrzeni anodowej porowatą przegrodą umożliwiającą powolny przepływ jonów. Objętości obu przestrzeni były jednakowe. Po elektrolizie stwierdzono, że pH przestrzeni katodowej wzrosło o 1. Jak zmieniło się pH przestrzeni anodowej? Odpowiedź uzasadnij, opisując tok rozumowania (możesz powołać się na równania reakcji odpowiednich procesów).

Zadanie 4. (7 pkt)

a) Na rysunku przedstawiono przejścia pomiędzy poziomami energetycznymi w atomie wodoru. Fale o długościach λ_1 i λ_2 odpowiadają granicom serii Balmera. Zapisz relację pomiędzy długościami tych fal, oraz oblicz stosunek długości tych fal.

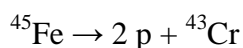
b) W prostym modelu jądra atomowego zakładamy, że jest ono kulą, której promień obliczamy ze wzoru: $R = R_0 \cdot \sqrt[3]{A}$, gdzie $R_0 = 1,2 \cdot 10^{-15}$ m, natomiast A to liczba masowa. Oszacuj gęstość jądra izotopu węgla ^{13}C . Masy odpowiednich nukleonów zaczerpnij z tablic fizykochemicznych. Wynik podaj w jednostkach układu SI.

c) Spośród wymienionych izotopów wybierz takie dwa, którymi da się uzupełnić poniższe zdanie. Następnie podaj liczbę rozpadów w kolejnym zdaniu.

W wyniku kilku rozpadów alfa i beta minus, izotop ___ może zmienić się w ___. Aby tak się stało, musi zajść ___ rozpadów alfa i ___ rozpadów beta minus.

d) Oblicz energię (MeV/mol) wydzieloną w rozpadzie zapisanym poniższym równaniem.

Masy cząstek występujących w reakcji to odpowiednio: jądro ^{45}Fe : 45,00032 u, ^{43}Cr : 42,98455 u, p: 1,00728 u.

Zadanie 5. (7 pkt)

Kwas karboksylowy A (o wzorze sumarycznym $\text{C}_5\text{H}_8\text{O}_2$) posiada dwa stereoizomery geometryczne: *cis*-A' oraz *trans*-A''. Z obydwu stereoizomerów podczas ich uwodornienia (Pt/H_2) powstaje ten sam racemiczny kwas karboksylowy B, który można rozdzielić na dwa enancjomery (+ oraz -). A' i A'' reagują szybko w roztworze CCl_4 w ciemności przy 20°C , każdy z jednym molem bromu, dając w obydwu przypadkach związek C.

a) Podaj wzory strukturalne związków A i B.

b) Napisz wzory przestrzenne A' i A'' oraz wzory projekcyjne Fischera dla związku B (bez uwzględniania + i -).

c) Ile stereoizomerów związku C tworzy się w odpowiednich reakcjach A' lub A'' z bromem? Odpowiedź uzasadnij.

d) Napisz wzory projekcyjne Fischera dla wszystkich stereoizomerów związku C. Podaj, które z nich są w stosunku do siebie enancjomerami, a które diastereoizomerami.

Zadanie 6. (3 pkt)

Rozpuszczalność trudno rozpuszczalnych soli srebra, takich jak chlorek czy bromek srebra (AgCl i AgBr), może być znacznie zwiększona w obecności ligandów tworzących trwale kompleksy z jonami srebra. Tiosiarczan sodu ($\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$) jest przykładem związku, który tworzy stabilne kompleksy z jonami srebra, co prowadzi do rozpuszczenia się pozornie nierozpuszczalnych soli srebra. Proces ten można opisać ilościowo, wykorzystując iloczyn rozpuszczalności soli srebra oraz stałą trwałości powstającego kompleksu: $\text{AgBr} \rightleftharpoons \text{Ag}^+ + \text{Br}^-$, $K_s = 5,2 \cdot 10^{-13}$
 $\text{Ag}^+ + 2 \text{S}_2\text{O}_3^{2-} \rightleftharpoons [\text{Ag}(\text{S}_2\text{O}_3)_2]^{3-}$ $\beta = 1,7 \cdot 10^{13}$. W takich przypadkach, gdy rozpuszczalność drastycznie wzrasta pod wpływem kompleksującego odczynnika, stężenie wolnych jonów Ag^+ staje się znikomo małe (różnica może sięgać wielu rzędów wielkości) w porównaniu do stężenia skompleksowanej formy srebra.

- a) Wykorzystując podane wyżej stałe równowagi, wyprowadź zależność z której można obliczyć rozpuszczalność bromku srebra w roztworze tiosiarczanu sodu o danym stężeniu C_m .

- b) Oblicz stężenie roztworu tiosiarczanu sodu ($\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$) wymagane do rozpuszczenia 10 g bromku srebra (AgBr). Objętość roztworu przyjmij jako równą 1 dm^3 .